

Corporate Governance

ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

sillapaporn@tbs.tu.ac.th

ASEAN CG Scorecard

ที่ผ่านมา ท่านผู้อ่านทราบกันดีอยู่แล้วว่าในปี พ.ศ.2558 ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) สืบเนื่องกันนี้ ในเรื่องการค้ากับดูแลกิจการ มีเรื่องที่กำลังพูดถึงกันมาก คือ ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) ซึ่งก็คือ การประเมินการค้ากับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียน นั่นเอง

หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยให้ความสำคัญกับ Scorecard นี้ เช่น ศูนย์พัฒนาการค้ากับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุงหลักการการค้ากับดูแลกิจการสำหรับบริษัทจดทะเบียนไทยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ ASEAN Scorecard สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนไทยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อเตรียมพร้อมกับการประเมินการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนระดับภูมิภาคและสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย สรรวจการปฏิบัติตามหลักการการค้ากับดูแลกิจการที่ดีตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 เป็นต้นมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการค้ากับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย

Corporate Governance

ASEAN CG Scorecard มีที่มาตั้งแต่ปี ค.ศ.2009 สืบเนื่องจากกลุ่ม ก.ล.ต. อาเซียน (ASEAN Capital Markets Forum: ACMF) มีวัตถุประสงค์ต้องการยกระดับธรรมาภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียน เพื่อรองรับการเปิดเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเพื่อให้ตลาดทุนอาเซียนมีความเชื่อมโยงกัน

สำหรับการพัฒนา Scorecard ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่าง ๆ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศไทย ได้พัฒนาเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมิน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ของแต่ละประเทศและอิงกับหลักการขององค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development Centre: OECD) และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่แนะนำโดยหน่วยงาน เช่น ธนาคารโลก International Corporate Governance Network (ICGN), International Corporate Governance Network (ICGN) และ Asian Corporate Governance Association (ACGA) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้เกณฑ์กลางที่ใช้ประเมินบริษัทจดทะเบียนของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้

หลักการพื้นฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ Scorecard ควรสะท้อนหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและสามารถนำมาปฏิบัติในภูมิภาคอาเซียนได้ ผู้เชี่ยวชาญจึงพัฒนา Scorecard จากหลักเกณฑ์ของ OECD ซึ่งให้ความหมายของ “การกำกับดูแลกิจการ” ว่าหมายถึง “ระบบการกำกับและควบคุมกิจการโดยการแบ่งแยกสิทธิและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นหรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ โดยยึดวัตถุประสงค์ของกิจการเป็นสำคัญ” การกำกับดูแลกิจการเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการเจ้าของและผู้มีส่วนได้เสียอื่น การกำกับดูแลกิจการยังช่วยให้เกิดโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งเป็นกลไกในการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการและการกำหนดวิธีที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น รวมถึงการสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานของกิจการเกณฑ์ของ OECD ได้รับการยอมรับในระดับสากลและหลายประเทศ รวมทั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้นำเกณฑ์นี้ไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

แหล่งข้อมูลที่ใช้ประเมิน ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษที่เปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ข้อมูลบนเว็บไซต์ของกิจการ สำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ เช่น รายงานประจำปี ข้อบังคับของบริษัท ข่าวยของบริษัท หนังสือเชิญและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายการกำกับดูแลกิจการ รายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เป็นต้น

การให้คะแนนพิจารณาจากการเปิดเผยและการปฏิบัติตามเกณฑ์ โดยรายละเอียดของ Scorecard มี 2 ระดับระดับแรกอิงตามหลักการของ OECD ใน 5 หมวด ดังนี้ (1) สิทธิของผู้ถือหุ้น 27 รายการ (2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน 18 รายการ (3) บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย 21 รายการ (4) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส 44 รายการและ (5) ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ 83 รายการรวม 193 รายการ

ระดับที่สองเป็นเกณฑ์ส่วนเพิ่ม เพื่อเป็นคะแนนพิเศษ (Bonus) สำหรับกิจการที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือสูงกว่ามาตรฐาน 11 รายการ ในทางตรงข้าม เป็นเกณฑ์หักคะแนนหรือลงโทษ (Penalty) สำหรับกิจการที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือต่ำกว่ามาตรฐาน 18 รายการ รวม 29 รายการ เมื่อรวมทั้ง 2 ระดับจะมี 222 รายการ

แนวปฏิบัติที่ได้คะแนนเพิ่ม เช่น กรรมการสรรหาต้องเป็นกรรมการอิสระทั้งหมด เปิดเผยการใช้ที่ปรึกษาภายนอกสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติของคณะกรรมการทุก 3 ปี

แนวปฏิบัติที่ถูกหักคะแนน เช่น มีการกระทำที่ผิดกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา งบการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีเสนอรายงานแบบอื่นที่ไม่ใช่รายงานแบบไม่มีเงื่อนไข เช่น รายงานแบบมีเงื่อนไข รายงานแบบไม่แสดงความเห็น รายงานแสดงความเห็นว่างงบการเงินไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ถึงตรงนี้ ท่านผู้อ่านคงพอรู้จักแล้วว่า ASEAN CG Scorecard คืออะไร...??